

ДОРНОД АЙМГИЙН ХЭМЖЭЭНД 2022 ОНЫ 4 ДҮГЭЭР САРД БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ
ЗӨРЧЛИЙН ГАРАЛТ, ТҮҮНД ХИЙСЭН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ, АНХААРАХ АСУУДЛУУДЫН
ТАЛААРХ ТАНИЛЦУУЛГА

2022.05.02

Хэрлэн сум

НЭГ. ГЭМТ ХЭРГИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Аймгийн хэмжээнд 2022 оны 4 дүгээр сард 138 холбогдогчтой, 694.1 төгрөгийн хохиролтой, 235 гэмт хэрэг бүртгэгдэж, 33 хэргээр буюу 16.3 хувиар урьд оны мөн үеэс өссөн байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлт 24.6 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс -1.2 хувиар буурчээ. Гэмт хэргийн улмаас 2 хүн нас барж, 99 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нас барсан хүн 8 буюу 80 хувиар буурч, гэмтсэн хүний тоо 20 буюу 25.3 хувиар өссөн байна. Иргэд аж ахуйн нэгж байгууллагад учирсан хохирлын 167,3 төгрөг буюу 24.1 хувийг нөхөн төлүүлжээ.

Гэмт хэргийн гаралт:-Хэрлэн сумын 2, 4, 5, 6, 7,8, 10 дугаар багууд, Баяндун, Дашбалбар, Баянтүмэн, Гурванзагал, Булган сумдуудад өсөж,

Хэрлэн сумын 3 дугаар багууд, Чойбалсан, Сэргэлэн, Цагаан-Овоо, Баянтүмэн, Хөлөнбуйр, Матад, Халхгол, Баян-Уул сумдад буурч, Хэрлэн сумын 1, 11-р багуудад урьд оны мөн үетэй ижил түвшинд байна.

Хэргийн төрлөөр: - Хүнийг алах 3 бүртгэгдэж 2 буюу 2 дахин, Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 99 бүртгэгдэж 21 буюу 26.9 хувь, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 2 бүртгэгдэж 2 дахин, залилах гэмт хэрэг 32 бүртгэгдэж 18 буюу 1.2 дахин, Хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг 2 бүртгэгдэж 2 дахин, нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 3 бүртгэгдэж 2 буюу 2 дахин, Хууль бусаар ашигт малтмал олборлох гэмт хэрэг 1 буюу 100 хувь, бусад төрлийн гэмт хэрэг 11 бүртгэгдэж 6 буюу 1.2 дахин өсөж,

Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх гэмт хэрэг 8 дахин,бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 7 буюу 71.4 хувь, Халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 3 дахин, гээгдэл эд зүйл, алдуул мал завших гэмт хэрэг 2 дахин, мансууруулах эм сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах 1 дахин, хууль бусаар ан агнах 1 буюу 100 хувь, хууль бусаар мод бэлтгэх гэмт хэрэг 7 бүртгэгдэж 1 буюу 14.3 хувь, дээрэмдэх гэмт хэрэг 2 дахин, тус тус буурч,

Хөрөнгө завших гэмт хэрэг ижил түвшинд байна.

Хүний амь насыг болгоомжгүй хохироох, хүүхдийн эсрэг, улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх, олон нийтийн амгалан тайван байдлыг алдагдуулах, авлигын эсрэг, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг,цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргүүд бүртгэгдээгүй байна.

Хулгайлах гэмт хэрэг 37 бүртгэгдсэн өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 13 буюу 54.2 хувиар өсөж үүнээс: хувийн өмчийг хулгайлах гэмт хэрэг 31 бүртгэгдэж 11 буюу 55 хувиар өсөж, Мал хулгайлах гэмт хэрэг 25 бүртгэгдэж 12 буюу 32.4 хувиар буурчээ.

Үйлдэгдсэн байдлаар: - Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 60 бүртгэгдэж 35 буюу 1.4 дахин, Бүлэглэн үйлдсэн гэмт хэрэг 10 бүртгэгдэж 1 буюу 11.1%, галт зэвсгээр үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 1 бүртгэгдэж 100 хувиар тус тус өсөж,

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 1 бүртгэгдэж ижил түвшинд, мансуурсан үедээ 100%, урьд ял шийтгэгдсэн хүмүүсээс дахин гэмт хэрэгт 7 хүн холбогдсон нь 12 буюу 35.9 хувь, гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 9 бүртгэгдэж 5 буюу 35.7%, эмэгтэй хүн оролцсон гэмт хэрэг хэрэг 11 бүртгэгдэж 5 буюу 31.3 хувиар тус тус буурсан

Үйлдэгдсэн газраар: - Гудамж талбайд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 22 бүртгэгдэж 1 буюу 4.8 хувь, олон нийтийн газарт үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 19 бүртгэгдэж 14 буюу 2.8 дахин, Төрийн байгууллагад үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 2 бүртгэгдэж 1 буюу 100%, хөдөө хээр үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 19 бүртгэгдэж 3 буюу 18.8 хувь,бусад газарт үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 66 бүртгэгдэж 35 буюу 1.1 дахин тус тус өссөн байна.

Байгууллага аж ахуй нэгжид үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 11 бүртгэгдэж ижил түвшинд байна.

Гэр, орон сууцанд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 86 бүртгэгдэж 10 буюу 11.6 хувь, Авто замд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 6 бүртгэгдэж 3 буюу 50%, бэлчээрт үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 25 бүртгэгдэж 8 буюу 32 хувиар тус тус буурчээ.

Үйлдэгдсэн цаг хугацаагаар нь: 22-06 цагийн хооронд 78 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь 33.1%, 06-14 цагийн хооронд 44 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь 18.7%, 14-19 цагийн хооронд 76 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь 32.3%, 19-22 цагийн хооронд 37 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 15.7%-ийг эзэлж байна.

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 39 буюу 16.6 хувийг Даваа гарагт, 32 буюу 13.6 хувийг Мягмар гарагт, 35 буюу 14.8 хувийг Лхагва гарагт, 31 буюу 13.1 хувийг Пүрэв гаригт, 38 буюу 16.1 хувийг нь Баасан гарагт, 31 буюу 13.1 хувийг Бямба гарагт, 29 буюу 12.3 хувийг нь Ням гарагт тус тус үйлдэгджээ.

Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийг байршлаар нь. Хэрлэн сумы 3 дугаар баг, Булган, Сэргэлэн, Хөлөнбуйр, Матад, Чойбалсан, Халх гол сумдад тус бүр 1 буюу 1.6 хувь, Хэрлэн сумын 7,9,11-р багууд Баянтүмэн, Дашбалбар суманд 2 буюу 3.3 хувь, 1, 4 дүгээр баг, Гурванзагал, Баян-Уул сумдад 3 буюу 5 хувь, 2 дугаар баг баяндун суманд 4 буюу 6.6 хувь, 6 дугаар баг дээр 14 буюу 23.3 хувь, 10 дугаар баг дээр 9 буюу 15 хувь бүртгэгдсэн байна.

Согтуугаар бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 42 буюу 70 хувь нь хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, 1 буюу 1.6 хувь нь хүчиндэх, хүнийг алах гэмт хэрэг 2 буюу 3.3 хувь, иргэдийн өмчийн хулгай, бусад төрлийн гэмт хэргүүд 5 буюу 8.3 хувийг эзлэж байна.

ХОЁР. ЗӨРЧИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Аймгийн хэмжээнд 2022 оны 4 дүгээр сард 7060 зөрчил илрүүлсэн нь 2996 зөрчлөөр буюу урьд оны мөн үеэс 73.7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Нийт 6423 иргэнийг 359267.5 төгрөгөөр торгож, 431 жолоочийг торгож-тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийг хасч, 32 иргэний шүүгчийн шийдвэрээр 7-30 хоногийн хугацаатайгаар баривчлах шийтгэл оногдуулсан байна. Согтууруулах ундаа хэрэглэн зөрчил гаргасан 951 иргэнийг эрүүлжүүлсэн нь 10 буюу 1 %-иар буурсан байна.

Зөрчлийн үйлдэгдсэн цаг хугацаа, гарагийг нийт зөрчилд эзлэх хувиар:

- Даваа гарагт 1074 буюу 15.2%,	- Баасан гарагт 985 буюу 13.9%,
- Мягмар гарагт 1052 буюу 14.9%,	- Бямба гарагт 864 буюу 12.2%,
- Лхагва гарагт 1050 буюу 14.8%	- Ням гарагт 1040 буюу 14.7 %,
- Пүрэв гарагт 995 буюу 14.%,	
- 06-12 цагт 886 буюу 12.5 %	- 19-24 цагт 1844 буюу 26.1%,
- 13-18 цагт 4231 буюу 59.9%,	- 01-05 цагт 99 буюу 1.4%.

Үйлдэгдсэн онцлогоор нь:

• Согтуугаар үйлдэгдсэн	494 буюу 6.9%
• Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	50 буюу 0.7%
• Эмэгтэй хүн оролцсон	4 буюу 0.01%
• Харьяалалгүй иргэн	0 буюу 0%
• Урьд ял шийтгэгдсэн	0 буюу 0%
• Хүүхэд оролцсон	1 буюу 0.001%

Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн үедээ зөрчил гарган 951 иргэн саатуулагджээ. Үүний 65 буюу 6.8% нь эмэгтэй, 3 буюу 0.3% нь насанд хүрээгүй хүн эзлэж байна.

нийгмийн байдлаар нь:

• Ажилгүй	933 буюу 98.1%
• Төрийн албан хаагч	4 буюу 0.4%
• Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	9 буюу 0.9%
• Ажилчин, малчин	1 буюу 0.01%
• Бусад	1 буюу 0.01%-г эзэлж байна.

Эрүүлжүүлэгдсэн шалтгаанаар нь:

• Бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулсан	755 буюу 79.3%
• Гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон	15 буюу 1.5 %
• Тээврийн хэрэгсэл согтуугаар жолоодсон	37 буюу 3.8%

- Хаана байгаага, очих газраа мэдэхгүй болсон 36 буюу 3.7 %
- Гэмт хэрэг зөрчилд өртөж болзошгүй 95 буюу 9.9%
- Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 17 буюу 1.7%

Эрүүлжүүлэгдсэн газраар нь:

- Гэр, орон сууцнаас 763 буюу 80.2%
- Гудамж талбайгаас 98 буюу 10.3%
- Байгууллага, аж ахуйн нэгжээс 24 буюу 2.5%
- Баар, цэнгээний газраас 23 буюу 2.4%
- Зочид буудлаас 29 буюу 3%
- Бусад 14 буюу 1.4 % нь эрүүлжүүлэгджээ

ГУРАВ. ДҮГНЭЛТ

1. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 25.5%, зөрчлийн 40.9%-ийг согтуугаар, гэмт хэргийн 1 %, зөрчлийн 4.1%-ийг гэр бүл, хүчирхийллийн улмаас үйлдэгджээ.

2. Нийт гэмт хэргийн 33.1 хувь нь 22-06 цагт, зөрчлийн 59.9% нь 13-18 цагт тус тус бүртгэгдэж, гэмт хэргийн 16.1% нь Ням, зөрчлийн 15.2% нь тус бүр Даваа гаригт үйлдэгджээ.

3. Гэмт хэргийн 32.3%, зөрчлийн 5.3%, саатуулсан хүний 80.2% нь гэр, орон сууцанд, ахуйн хүрээнд үйлдэгдэж байгаа нь хэрэг, зөрчлийн дийлэнх хувийг эзэлж байна.

4. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн 70 % нь хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, эрүүлжүүлэгдсэн хүний 79.3%-ийг бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулсан зөрчил эзэлж байгаа ба, гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн зөрчлийн 1.2 хувь нь согтуугаар үйлдэгджээ.

5. Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, залилах, хууль бусаар мод бэлтгэх, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх, Хууль бусаар ашигт малтмал олборлох, эрүүл мэндийн эсрэг, иргэдийн өмчийн хулгайн гэмт хэргүүд тус тус өссөн байна.

ДӨРӨВ: ЦААШИД АНХААРАХ АСУУДАЛ

1. 2022 оны эхний 4 дүгээр сарын байдлаар бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 25.5 хувийг согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг эзлэж байна. Цаашид согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэрэг өссөх хандлагатай байгаа тул урьдчилан сэргийлэх ажил хариуцсан мэргэжилтэн, баг, сум хариуцсан алба хаагчид согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэргийг буруулах чиглэлээр нэгдсэн, хэсэгчилсэн арга хэмжээг үр дүнтэй зохион байгуулах.
2. Насанд хүрээгүй хүнээс үйлдэгдсэн гэмт хэрэг урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 3 дахин хувиар өссөн байх тул гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил хариуцсан алба хаагч нар энэ төрлийн гэмт хэргийн хохирогч, холбогдогч болохоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ерөнхий боловсролын ахлах ангийн сурагчдад яриа таниулга хийж ажиллах.
3. Баг хариуцсан хэсгийн байцаагч нараас багийн хэмжээнд өссөн хэрэгт дүн шинжилгээ хийж, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зөв оновчтой зохион байгуулах.
4. Залилах гэмт хэрэг 18 буюу 1.2 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна. Иргэд олон нийтийн цахим хэрэглээ ихсэж онлайн хэлбэрээр бусдад залилуулах, хохирогч болох эрсдэлтэй байгаа тул энэ төрлийн гэмт хэрэгт өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ажил арга хэмжээг зохион явуулах.
5. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 1.4 дахин хувиар өссөнд дүн шинжилгээ хийхэд улс, аймгийн хэмжээнд хорио цээрийн дэглэмийг цуцлаж, архи согтууруулах ундаагаар үйлчилгээ явуулдаг газруудын цагийн хуваарьт өөрчлөлт оруулсантайгаар холбоотойгоор иргэдийн хөдөлгөөн, архи согтууруулах ундааны хэрэглээ ихсэж архи согтууруулах ундаагаар үйлчилдэг газруудын цагийн хуваарьт хяналт тавьж ажиллах.
6. Гудамж талбай, олон нийтийн газар, байгууллага аж ахуй нэгжүүдэд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 33.3-42.9 хувиар өссөн байгаад баг хариуцсан хэсгийн байцаагч нар анхаарч, зөрчлийн материал шалгах биш, хариуцсан багийн хэмжээнд урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулахад онцгой анхаарч ажиллах.

Та бүхний ажилд амжилт хүсье.